

GLASTUINBOUW BOMMELERWAARD

Van groenafval naar groene bodem

Bij de teelt van groenten, fruit, bloemen en planten blijft er groenafval over. Maar eigenlijk is 'afval' niet het juiste woord. Veel glastuinbouwondernemers uit de Bommelerwaard brengen hun reststromen naar Groen Recycling Bommelerwaard in Brakel, waar er van de reststromen compost wordt gemaakt.

Vanaf de Van Heemstraweg bij Brakel zie je de hopen groenafval liggen, klaar om omgezet te worden tot waardevolle compost. 'Bij veel Bommelerwaardse kassen staan onze containers. De glastuinbouwondernemers storten hier hun reststromen in, zoals grond en bladeren. Wij legen deze containers en maken er compost van', vertelt voorman Kees Schmidt van Verschoor Groep (VGR). De reststromen uit de kas worden gemengd met sloopvezel, bermgras en ander land- en tuinbouwafval en gecomposteerd tot een waardevolle bodemverbeteraar. De compost gaat vervolgens naar agrariërs, hoveniers, potgrondveredelaars, gemeenten, sportverenigingen en particulieren. En tegenwoordig gaat een deel terug naar de kas. 'Er zijn steeds meer glastuinbouwondernemers die hun reststromen hier brengen en de compost weer ophalen. Doordat de kwaliteit van compost steeds beter is, wordt de vraag ernaar steeds groter', weet Kees.

Puur en biologisch

Compost was volgens Kees vroeger niet veel waard, maar dat is nu anders. 'Het is een puur en biologisch product dat de bodem verbetert. Zo zorgt het voor een goed bodemleven in de grond. Compost is de voeding voor alle beestjes die in de grond leven. En hoe meer beestjes er leven, hoe gezonder de bodem is. Compost geeft heel lang kleine beetjes voedingsstoffen af. Daarom werkt compost veel langer dan kunstmest, want kunstmest geeft maar één keer veel voedingsstoffen af', vertelt hij. Ook zorgt het volgens Kees voor een betere weerstand van de bodem en plant. 'Als er veel voeding in de bodem zit, kunnen er veel positieve schimmels en bacteriën leven die voorkomen dat slechte schimmels en bacteriën de overhand krijgen.'

Daarnaast zorgt de bodemverbeteraar voor een goede waterhuishouding. Dat betekent dat de grond in natte maanden het water goed kan afvoeren, terwijl het in droge periodes het water juist vast kan houden.

Gecontroleerd proces

Composteren is niet simpelweg groenafval op een grote hoop gooien. Kees: 'Groenafval wordt in de juiste verhoudingen in rijen van bedden, een soort heuvels, gelegd. Het groenafval blijft drie dagen liggen, waarbij de temperatuur door broei oploopt tot zo'n 60 graden. Na deze drie dagen wordt het afval omgezet. Zo krijgt al het afval de kans om te broeien. Dit proces herhaalt zich drie keer en is nodig om ziektekiemen en zaden te doden. Maar na deze negen dagen is het proces nog niet klaar. In totaal ligt het groenafval minimaal twaalf weken voordat het een goede compost is.'

Goede compost is volgens Kees compost die niet te warm is en niet meer stinkt. Het moet naar grond ruiken en niet naar rottend materiaal. 'Rotten is anders dan composteren. Bij rotting verdwijnt het materiaal op den duur, terwijl je bij composteren een product aan het maken bent', licht Kees toe.

Is de compost klaar, dan wordt het gemonsterd in de laboratoria van Eurofins voordat het een keurmerk krijgt.

Cirkel rond

Na compostering blijven er houtresten over. Deze houtresten gaan naar Stadsverwarming Utrecht, waar het gebruikt wordt voor het verwarmen van onder meer huishoudens. 'Écht alles van het groenafval wordt gebruikt', vertelt Kees trots.

Wist u dat...

- De gecontroleerde omgeving van een kas veel kansen geeft voor een circulaire aanpak? Grondstoffen zoals mest of water kunnen steeds opnieuw worden gebruikt.
- In een circulaire kas alle reststromen volledig worden hergebruikt binnen het systeem of als grondstof voor andere productieprocessen? Water wordt bijvoorbeeld steeds opnieuw gebruikt.
- Groenafval gebruikt kan worden als grondstof voor productieprocessen buiten de glastuinbouw? Zo worden bloemenextracten gebruikt om handgel te maken en worden tomatenvezels gebruikt voor de productie van tomatendoosjes.

Zelf compost maken: do's en dont's

Groente-, fruit- en tuinafval kunt u weggoien, maar u kunt het ook zelf composteren. Zelf compost maken is een goede manier om uw tuin te voeden en afval te verminderen.

Wilt u zelf compost maken van uw eigen groente-, fruit en tuinafval? Verdiep u goed in het proces van composteren en welk afval u wel en niet kunt gebruiken voordat u begint. Zo krijgt u een voedzame bodemverbeteraar voor uw tuin. We geven alvast een aantal do's en dont's.

Do's:

1. Kies de juiste locatie. Zet de composthoop of -bak op een doorlatende plek in de tuin. Zorg voor een goede luchtcirculatie. Om uitspoeling van meststoffen uit de compost in water te voorkomen, is het belangrijk dat de composthoop of bak op minimaal vijf meter van oppervlaktewater staat.
2. Gebruik een mix van materialen. Combineer 'groen' materiaal, zoals gras, groente- en fruitresten, met 'bruin' materiaal, zoals droge bladeren en takjes.
3. Houd het vochtig. Zorg ervoor dat de composthoop of -bak vochtig blijft, maar niet te nat. Het moet aanvoelen als een uitgewrongen spons.
4. Belucht regelmatig. Roer de composthoop wekelijks om zuurstof toe te voegen, wat het composteringsproces versnelt.

Dont's:

1. Voeg geen dierlijke producten toe. Vermijd vlees, vis, zuivel en vetten, omdat deze ongedierte kunnen aantrekken en slecht composteren.
2. Voeg geen zieke planten, onkruid of exotische soorten toe om verspreiding te voorkomen.
3. Voeg geen gekookt voedsel toe. Dit trekt ongewenste dieren aan en vertraagt het composteringsproces.

Colofon

Deze pagina is een initiatief van Glastuinbouw Bommelerwaard.
Meer informatie: Gerard Selman - gselman@glastuinbouwnederland.nl